

Levensverhaal van Tjitske Brandsma (1931 – 2012)

Tsjitske Brandsma werd geboren op 30 maart 1931 te Huizum, vlak bij Leeuwarden, dochter van Reinikus Brandsma en Jaai Buwalda. Haar vader werkte bij Philips en dat betekende veel verhuizen door heel Nederland, want hij werd regelmatig overgeplaatst. Veel verhalen hebben we gehoord over hun tijd in Arnhem tijdens de Tweede Wereldoorlog. Een spannende tijd die veel indruk heeft gemaakt, vooral ook omdat het gezin onderdak gaf aan een paar onderduikers.

De lok van Friesland was echter sterk en misschien ook wel omdat men genoeg had van het verhuizen (ze verhuisden zo'n 20 keer), verhuisden ze na de oorlog naar Heerenveen. Haar vader had werk gevonden in Sneek en zou niet meer overgeplaatst worden. Tsjitske maakte in Heerenveen de lagere school af en ging daarna naar de Nijverheidsschool in Leeuwarden. Hier werd de basis gelegd voor haar kookkunst, waar ze later erg veel mensen van zou laten genieten. Ook leerde ze hier veel textiele vaardigheden, waar ze later veel profijt van zou hebben. De reizen naar Leeuwarden werden afgelegd per trein, dezelfde trein waarmee ook Pieter Noppert uit Luinjebert reisde om op de HTS in Leeuwarden te komen. Ze ontmoeten elkaar en werden elkaars grote liefde.

Na haar schooltijd werkte Tsjitske enige tijd als kleuterjuf en bij de bakker. Pieter vond werk bij Rijkswaterstaat in Lelystad. In 1953 trouwden ze en Tsjitske ging mee naar Lelystad. Een prachtige tijd hadden ze hier. Ze maakten veel mee en Tsjitske mocht hier graag over vertellen. Lelystad was in die tijd nog een werkeiland en dat betekende reizen met de boot uit Harderwijk, wonen in een barak, ingevroren zijn, voedseldroppings, enzovoort. Pieter wou echter hogerop en dat betekende dat ze verhuisden naar Delft. Hier vonden twee belangrijke gebeurtenissen plaats: de geboorte van hun beide zoons Bram en Niek. Met twee kinderen in een flat wonen viel echter niet mee, zeker niet als je van het Friese platteland komt. Heit ging solliciteren en vier jaar later verhuisden ze naar een eengezinswoning in Steenwijk. Het Friese bloed kriebelde echter en in 1962 kwamen ze terug naar Friesland. Ze gingen wonen in Bergum.

Mem had het hier erg naar haar zin. Ze werd actief in het bestuur van de lagere school en het bestuur van de plattelandsvrouwen. Ze was erg creatief, maakte veel kleren voor haarzelf en de kinderen en mocht graag borduren. Daarnaast mocht ze graag zwemmen. Met het zwembad op loopafstand en een club enthousiaste medezwemsters heeft ze daar vele uren doorgebracht. Maar als u denkt dat er alleen maar baantjes werden getrokken, dan heeft u het mis. Er werden grappen uitgehaald met de badmeesters, er werd verkleed gezwommen en ook voor kunstzwemmen werd de hand niet omgedraaid.

Heit maakte vanwege zijn werk veel reizen naar het buitenland en mem ging dan vaak mee. Ze had zich voorgenomen heit zo goed mogelijk te ondersteunen in zijn carrière en is daar bijzonder in geslaagd. In Bergum werd drie keer verhuisd. Mem wist wel hoe dat moest en de inrichting en het gezellig maken van een huis, dat kon je ook wel aan haar overlaten: ze had er talent voor. Bij hun laatste huis in Bergum hadden ze een groot erf en dat kwam prachtig van pas voor hun gezamenlijke hobby: het houden van honden. Diverse honden van verschillende rassen hebben ze gehad en op een bepaald moment hadden ze zelfs een nest Engelse springer spaniels. Omdat heit overdag naar zijn werk was kwam de verzorging daarvan grotendeels op mem haar schouders terecht, maar daar redde ze zich prima mee. De kinderen mochten tegen vergoeding pens snijden. Met de honden bezochten ze vele hondenshows en van het één kwam het ander. Heit werd keurmeester en werd in binnen- en buitenland gevraagd en mem ging mee als ringhulp. Mem vond het prachtig en had altijd verhalen over de belevenissen op de shows, de diners en de hotels.

Toen heit met pensioen ging verhuisden ze naar Wijnjewoude. Beide wilden ze graag in een bosrijke omgeving wonen en die wens werd met een huis aan de rand van het bos verwezenlijkt. Van een rustige oude dag was echter geen sprake. De hondenactiviteiten gingen volop door en mem was binnen de kortste keren weer actief in het lokale bestuur van de plattelandsvrouwen. Behalve creatief was mem ook erg muzikaal. Ze speelde graag piano, maar moest dat helaas vanwege reuma in de vingers opgeven. Echter zingen lukte nog prima en dus werd ze lid van het dameskoor in Wijnjewoude. Kortom ze vermaakten zich beide prima daar in Wijnjewoude. Een prachtige tuin waar mem graag in mocht werken en zomers werden vele kilometers gefietst in de wijde bosrijke omgeving van Wijnjewoude.

Echter de jaren gingen tellen en goed vier jaar geleden moesten we helaas vaststellen dat mem Alzheimer had. Toen thuis zijn niet meer lukte is ze verhuisd naar verzorgingstehuis Stellinghaven in Appelscha. Een moeilijke periode voor haar en voor ons, maar gelukkig voor haar, toch ook met mooie momenten. Midden in het bos, zo nu en dan zwemmen en ook weer zingen in een koortje. Vier weken geleden werd geconstateerd dat ze een tweede ernstige ziekte had. Aan deze ziekte is ze afgelopen donderdagmiddag gestorven.

(Deze toespraak is door Bram Noppert gehouden tijdens de crematie van Tjitske Brandsma in 2012)